

Майстер клас по виготовленню ляльки мотанки. «Веснянка»

Мета: познайомити з історією виникнення ляльки мотанки; навчити виготовляти ляльку; розвивати патріотичні та духовні якості; виховувати повагу до традицій українського народу.

Обладнання: тканина, нитки, стрічки, тасьма.

Історія виникнення

Лялька-мотанка

Лялька-мотанка *(або вузликова лялька)*

є прадавнім сакральним оберегом.

Їй вже майже 5000 років, вона з'явилася з тих пір, як почали вирощувати льон.

Перша лялька-мотанка була виготовлена більше 5 тисяч років тому. Такі ляльки можна знайти в будь-якій країні.

Це була не просто іграшка. Вважалося, що вона захищала людину від неприємностей та бід.

Сама назва ляльки - «мотанка» походить від поняття «мотати», а загальний вигляд такої ляльки представляє собою фігурку людини, як правило жіночу або дитячу, виготовлену зі шматків тканини. Частини тіла такої ляльки з'єднувалися вузликами. Кожна така лялька, була та й лишаються унікальним витвором майстра. звісно в давні часи лялька мотанка виконувала важливу функцію оберега та талісмана для родини. Інколи для позначення ляльки використовується поняття «кукла» проте використання цього поняття не є правильним не лише з точки зору правопису, ай базуючись на тому що «куклой» наші предки називали жмут колосся, що лишався край поля та прикрашався стрічками та квітами. лишали це колосся аби урожай наступного року був кращим ніж цього.

Лялька-мотанка ні в якому разі не шиється, не проколюється голками чи шпильками – виключно мотається. Звідси і назва - МОТАНКИ. Голку можна застосовувати лише при виготовленні одягу для ляльки і ні в якому разі не пришивати нічого до самої лялі! І Не колоти її!

Оскільки робилась лялька-мотанка з тих матеріалів, які були під руками – чи то солома, чи старі непотрібні речі, а одягалась в клаптики матерії зі старого одягу матусь і бабусь, то й не дивно, що така лялька, зроблена власноруч, оспівана піснями, обласкана казками, одягнена в усе своє, домашнє, рідне – вважалась оберегом у родині. Якщо в сім'ї хворіла дитина, то їй робили спеціальну ляльку-мотанку, яку змотували з тієї трави, яка допоможе при хворобі, її давали дитині – і забавка, і цілющий ефект!

Лялька-пеленашка - це найперша лялечка, яку робили для майбутньої дитини. Її клали в колиску до малюка, як оберіг від злих сил, хвороб, лихого ока. Вважалося, що вона зігриває місце для малюка. Коли дитина трохи підростала, то цю лялечку давали йому погратися, тому при її виготовленні в жодному разі не можна застосовувати намистини, гудзики і т.і., тільки тканани, стрічки, ниточки, мережива. Рахувалось, що якщо ляльку-немовлятко (пеленашку) покласти в ліжко до дитини, то це зіб'є злих духів з пантелику. При цьому потрібно було ще примовляти: "Не бався моєю дитинкою, а грай з цією лялечкою". І коли гості приходять подивитися на малюка - все теж саме, про всяк випадок.

Наречена (Княгиня)

Коли в родині підростала дівчина для неї робили Наречену. Її багато вбирали, щоб вона привабила забезпеченого парубка.

Лялька “Нерозлучники” – символ вірності та взаємного кохання, оберіг миру та злагоди у родині.

В давній традиції на чолі весільного ескорту, що везе молоду пару у будинок нареченого після вінчання, під дужкою збруї підвішувалась пара ляльок : ляльку Нареченої і ляльку Нареченого, щоб вони відводили недобрі погляди на себе. Ці ляльки були дуже символічні – жіноче і чоловіче начало з’єднувались у нерозривне ціле. Поміж лялечками, посередині їх спільної руки прив’язувались стрічки, крихітні лялечки, котрі символізували їх діточок.

На щастя

- *Ця лялечка- символ жіночого щастя. У традиційної ляльки головне- це волосся, у ньому жіноча сила.*

- Збираючи чоловіків в дорогу, нерідко дівчата (жінки) разом з речами клали коханим зроблену своїми руками мініатюрну лялечку-оберіг "Подорожницю". Це крихітна лялечка з клаптиків тканини, з вузликом в руках, в якому було сховано декілька крупинок пшона або іншої крупи та нитки. Крупа була символом ситості, щоб подорожній завжди був в дорозі ситий. Нитки клали з метою, щоб подорожній завжди міг знайти дорогу додому.

Благодать

- Ця лялечка здіймає руки до неба - вона просить у Всевишнього благополуччя для своїх господарів. Ляльку Благодать дарують тому, хто, маючи купу проблем, розчарувався в житті й ладен опустити руки, зі словами "Духом не занепадай, рук не опускай".

Господарочка-благополучниця

- Дарується з побажанням добробуту і злагоди в родині. За повір`ям, лялечка, в середині якої схована монетка, приносить у будинок удачу і багатство, оберігає домашнє вогнище, родину.

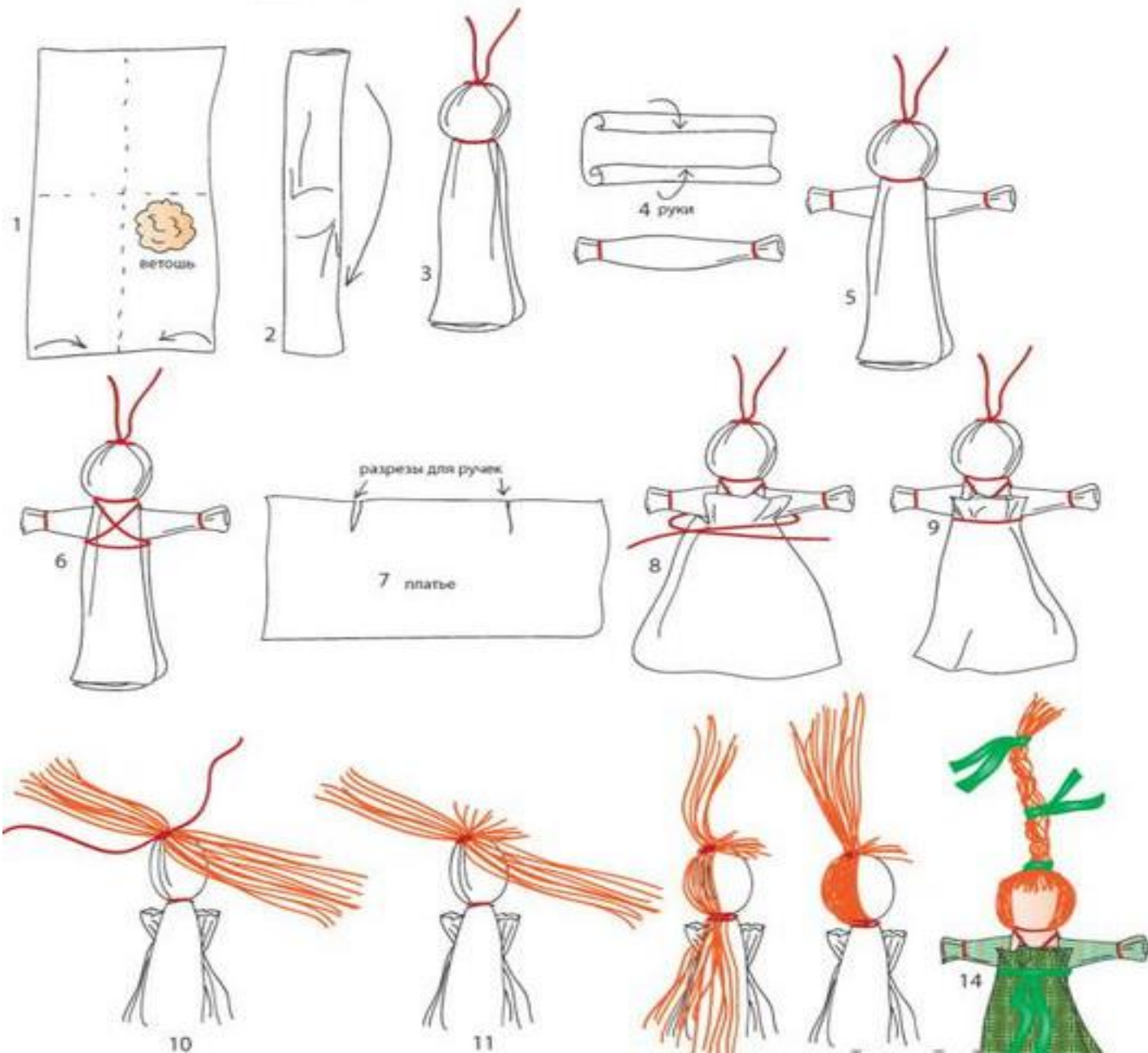
Веснянка

- Веснянка — весела лялька, яку робили дівчата і жінки на прихід весни. Традиційно, вона дуже яскрава, з волоссям незвичного кольору. Веснянка є оберегом молодості та краси.
- Дарунок такої ляльки чоловіку означав побажання йому довго залишатись молодим та життєрадісним, жінці — бути завжди чарівною і привабливою.
- За традицією, при виготовленні цієї ляльки не використовуємо голки і ножиці, підбираємо натуральні тканини, потрібну довжину відміряємо долонями.

Порядок виготовлення веснянки:

- Спочатку щільно скручуємо тканину для тіла майбутньої ляльки.
- Далі готуємо нитки для волосся. Складаємо скручену тканину для тіла навпіл, вкладаючи волосся. Червоними нитками намічаємо місце, де буде шия ляльки.
- Готуємо тканину для рук, скручуючи її з двох протилежних сторін.
- Вкладаємо сформовані таким чином руки навхрест до тіла.
- Міцно перев'язуємо тіло з руками навхрест червоними нитками.
- Старанно заплітаємо косу, вплітаючи яскраву стрічку. Завершуємо формувати рукави, перев'язавши біля кінців рук червоними нитками. Наші витвори починають набувати обрисів ляльок.
- Формуємо спідничку, зібравши яскраву тканину в складочки.
- Припасовуємо таким чином передню і задню частини спіднички, фіксуємо, перев'язавши нитками. Весняночка майже готова.
- Нам залишилось прикрасити Веснянку фартушком і підперезти поясом. Пояс можна зробити зі стрічки або сплести з яскравих ниток.

Значення кольорів: Червоний – колір життя, вогню, кохання; Червоний колір здавна вважається захисним. Тому ляльку-берегиню в червоному можна поставити навпроти вхідних дверей, вона буде захищати вашу домівку від проникнення поганої енергії. Зелений – колір здоров'я та багатства; Зелений колір з рослинним орнаментом - символ Матінки-Природи. Природу шанували, бо вона давала все для життя і здоров'я. Таку мотанку можна поставити біля мішечків з лікарськими травами. Жовтий – колір сонця, пшениці, землі, фізичного світу; синій – колір творчості та саморозвитку; фіолетовий – колір мудрості; золотий – колір Божої любові.

